

ΕΝΟΤ. 6Η :ΟΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Είναι οι δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις που φανερώνουν τον όρο – προϋπόθεση που πρέπει να ισχύει , ώστε να γίνει αυτό που δηλώνει η πρόταση την οποία προσδιορίζουν

Λειτουργούν ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί του όρου - προϋπόθεσης

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΜΕ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
<ul style="list-style-type: none">• Τους υποθετικούς συνδέσμους : εάν, αν , σαν, άμα	Αν τα καταφέρεις , θα σου πάρω ένα δώρο Άμα χαλάσει ο καιρός , πάει η εκδρομή μας
<ul style="list-style-type: none">• Με τις εκφράσεις : έτσι και, σε περίπτωση που	Σε περίπτωση που δυσκολευτείς , θα έρθω εγώ

Προσοχή : ο σύνδεσμος αν μπορεί να εισάγει και πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις :

Με ρώτησε **αν ενδιαφέρομαι για την εκδρομή** (πλάγια ερώτηση, αντικείμενο στο ρήμα ρώτησε)

Η υποθετική πρόταση λέγεται **υπόθεση**, ενώ η πρόταση που προσδιορίζεται λέγεται **απόδοση** . Υπόθεση και απόδοση αποτελούν **έναν υποθετικό λόγο**.

ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΥΠΟΘΕΣΗ	ΑΠΟΔΟΣΗ
Αν μ' εμπιστευτείς, Αν διάβαζες,	θα δείξω εχεμύθεια θα είχες καλύτερους βαθμούς

ΕΙΔΗ ΥΠΟΘΕΤΙΚΩΝ ΛΟΓΩΝ

A. Το πραγματικό : στην περίπτωση αυτή, αν αληθεύει η υπόθεση , αληθεύει και η απόδοση :

Υπόθεση

Αν προσπαθήσεις συστηματικά,
Αν ζητάς περισσότερα,

Απόδοση

θα περάσεις το μάθημα
διάβασε κι αυτό το κείμενο

Στην υπόθεση : **αν + οποιοσδήποτε χρόνος** (εκτός από Παρατατικό ή Υπερσυντέλικο)

Στην απόδοση : **ίδιος χρόνος με την υπόθεση, ή υποτακτική ή προστακτική**

B. Το αντίθετο του πραγματικού : η υπόθεση δηλώνει κάτι που δεν έχει πραγματοποιηθεί στο παρελθόν, ή δεν πρόκειται γενικά να πραγματοποιηθεί.

Υπόθεση

Αν προσπαθούσες συστηματικά,
Αν είχες προσπαθήσει,

Απόδοση

θα περνούσες το μάθημα
δε θα είχες χάσει τη χρονιά σου

Στην υπόθεση : **αν + Παρατατικός ή Υπερσυντέλικος**

Στην απόδοση : **θα + Παρατατικός ή Υπερσυντέλικος**

ΕΝΟΤ. 6Η :ΟΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΑΛΛΕΣ ΣΗΜΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Κάποτε οι προτάσεις που εισάγονται με το αν δεν είναι υποθέσεις, ούτε υπάρχει πραγματικός υποθετικός λόγος, αλλά μπορεί να εκφράζουν :

1. παρομοίωση – αναλογία : Αν κατάλαβες εσύ, κατάλαβα κι εγώ
2. έντονη αντίθεση : Αν εσένα δε σε άγγιξε το γεγονός, εμένα με συγκλόνισε πραγματικά
3. αιτία : Δεν ευθύνομαι εγώ, αν εσείς το καταλάβατε λάθος (= επειδή εσείς ...)
4. αποτέλεσμα : αν τώρα βρίσκεται σ' αυτή τη θέση, αιτία είναι η ξεροκεφαλιά του (η ξεροκεφαλιά του είναι αιτία ώστε να βρίσκεται τώρα...)
5. ανάπτυξη του αόριστου νοήματος αντωνυμίας ουδέτερου γένους .Τότε η υπόθεση είναι ισοδύναμη με έναρθρη ειδική πρόταση : Αν στέκομαι στα πόδια μου σήμερα, το οφείλω στους φίλους μου (= το ότι στέκομαι στα πόδια μου ...)
6. απειλή : Αν σε αρπάξω, χάθηκες !

Βλ. και Συντακτικό της Νέας Ελληνικής Β και Γ Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, σελ. 143 – 145

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1 . Αφού βρείτε το είδος των παρακάτω υποθετικών λόγων (πραγματικό ή αντίθετο του πραγματικού), να τους μετατρέψετε σε υποθετικούς λόγους του άλλου είδους :

α. Αν δεν προστατευτεί το περιβάλλον, το μέλλον της γης θα είναι ζοφερό : -----

β. Αν είχε σεβαστεί τους κανόνες, δε θα είχε χάσει τώρα τη δουλειά του : -----

γ. Αν οι πολιτικοί μας στέκονταν στο ύψος των περιστάσεων, θα κέρδιζαν τη γενική αποδοχή

2. Συμπληρώστε τον υποθετικό λόγο με το ρήμα της παρένθεσης στον κατάλληλο τύπο κι επισημάνετε το είδος του :

α. Αν δεν είχε δουλέψει τόσο σκληρά, δε θα ----- το στόχο του
(πετυχαίνω) ΕΙΔΟΣ : -----

β. Αν ----- τα μέτρα σου, δε θα αντιμετωπίσεις απρόοπτα
(λαμβάνω) ΕΙΔΟΣ : -----

γ. Αν είχα χρήματα, θα ----- μια ζωή με πολλά ταξίδια
(επιλέγω) ΕΙΔΟΣ : -----

δ. Αν ----- περισσότερο, θα κερδίσεις το δίκιο σου (επιμένω)
ΕΙΔΟΣ : -----